

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי פֿי"א מהל'
חסורי ביאה הל' יט
סמג לאון קול טוש"ע
יו"ד סי' קל"א סעי' י:
יד ב (מיי) פ"ב מהל'
(אל) סמג עשין ב
טוש"ע שם סי' שפג סעי'
ז:

בז ג (מיי) פ"ב מהל' אל
הל' ה' טוש"ע שם סי'
שעד סעי' ו וסי' שפ"א
סעי' ו:

בז ד מיי פ"ב שם הל' ה
סמג שם טוש"ע יו"ד
סי' שעד סעי' ו:
י"ז ה מיי פ"י מהל' אשוח
הל' יד טוש"ע אה"ע
סי' קד סעי' ג:

תוספות רי"ר

לבימרא דאבילות קילא
[ליה] פגה דהא בגדה
[אניה] צריכה שימור
אם בעל דאבילות (לא)
מצריכין שימור אצ"פ
שבעל. והא אר"י בית א"ד
פסא כל מלאכות שהאשה
עושה לבעלה נדה עושה
לבעלה חוץ ממזיגת הכוס
והצעת המטה והרחצת
פניו ידיו ורגליו ואילו
גבי אבילות תניא אצ"פ
שאמרו אין אדם רשאי
לכוף את אשתו לא להיות
כוחלת ולא להיות פוקסת
באמת אמרו מוזגת לו
הכוס ומצעת לו המטה
ורוחצת פניו ידיו ורגליו
ומסיק ר"א מי קא מרמיז
אבילות דהכא לאבילות
דעלמא. אבילות דעלמא
חמירא ליה ולא אתי
לזלוולי בה. אבל אבילות
דהכא כיון דאקילי בה
רבנן אתי לזלוולי בה ומאי
קילוחא דקתני נוהג ד' ימי
אבילות: תניא מי שמת
חמיו או חמותו אינו רשאי
לכוף את אשתו להיות
פוקסת אבל כופה מטחו
ונוהג עמה אבילות ודוקא
בפניה אבל שלא בפניה
לא. כדא"ל רב לחייא בריה
באפה נוהג אבילות שלא
באפה לא תנהוג אבילות:

ד:

והצעת המטה. נראה לר"י להצעת המטה דהכא היינו פריסת סדינין שהוא דבר של חיבה אבל הצעת כרים וכסתות שאינן דברים של חיבה שרי לגדה והביא ראיה מדתנן בפ' אע"פ (לקמן נט:) הכניסה לו ג' שפחות אינה מצעת לו המטה ואינה עושה במר ארבע יושבת בקתדרא ואמרין בגמרא אע"פ שאמרו ד' יושבת בקתדרא אבל מוזגת לו כוס ומצעת לו המטה ומרחצת לו פניו ידיו ורגליו ופי' בקונטרס דהא דתנא ג' אינה מצעת לו המטה היינו הצעת כרים וכסתות דהוי דבר שיש טורח אבל מצעת לו המטה היינו פריסת סדין ולגדין דמילי דחיבה יניהו שחצוב עליו ואין צו טורח וההיא הצעה של חיבה נראה דדוקא חסור וכן משמע דמוכירה צדדי מוזיגת כוס והרחצת פניו ידיו ורגליו כי התם מיהו לספרים דל"ג במשנה אלא ואינה מצעת המטה ול"ג לו ובגמרא גרסינן לו אין ראה משם שיהו תרי גוויי הצעה דמתני' איירי בהצעת שאר מטות ובגמרא איירי בהצעת מטה לצעלה לצדו:

פוקסת. פ"ה מעצרת שרק על פניה ואין נראה דלומר בפ"צ לקמן (דף יז.) לא שרק ולא פירכוס משמע דתרי מילי יניהו דפוקסת דהכא היינו פירכוס כדאמרין בסמוך כי קתני אכיוחל ואפירכוס ובשילהי המלניע (שבת נה.) קתני פוקסת ומעצרת שרק על פניה ולקמן בפ"צ פ"ה פירכוס קליעת שער וקשה לר"י דבשילהי המלניע (שם נד: ושם) קתני גודלת ופוקסת אלא נראה דלחד מתיקוני נשים הוא:

ומי שאני בין אבילות דידיה לאבילות דידה. תימה דבנלו מילתא דרב יוסף הוי מנז למיפרך ברייתות אהדדי וי"ל דאי לאו הוה מילתא דרב יוסף הוה מפלגינן בין שעת חופה לשלא בשעת חופה דבשעת חופה יצרו תוקפו אע"ג דבעל אבל לרב יוסף לא מנזי לפלוגי צהכי דהא צבעל חשיב ליה כחשמו ישנה דאפי' בשעת חופה אשמו ישנה עמו צנדה ובאבילות דידה ואפילו הכי באבילות דידה קתני הוא ישן בין האנשים ולהכי פריך שפיר ולרשב"א נראה דאי לאו דרב יוסף לא הוה קשה מידי

דעמו ועמה דקתני צברייתא לאו עמו צמטה אלא עמה צבית אבל לרב יוסף דבאבילות דידה אשמו ישנה עמו א"כ הא דקתני נוהג עמה אבילות היינו עמה צמטה דומיא דהכא באבילות דידה הוי עמו צמטה והא דמשני תני באבילות דידה הוא ישן אינו מגיה הצרייתא אלא מפרש דעמו דקתני צברייתא דהכי הוא ופריך והא עמו קתני מאי לאו עמו צמטה פי' דומיא דעמה ומשני לא עמו צבית כדא"ל רב כו': **עד שיפחתם הגוץ**. צממה מקומות פי' רש"י דגולל הוי יסווי ארון ודופק היינו קרשים שצנדי הארון ונקרא דופק על שם שהגולל דופק עליו וכעין זה פי' בערוך וקשה לר"ת דלמר צפרק מי שמתו (צרכות יט: ושם) מדלגין היינו על גבי ארונות ואיך היו מדלגין והלא הגולל והדופק מטמא צאהל כדאמרין צהעור והרוטב (חולין קט: ושם) ועוד דצפרק צהמה המקשה (שם עג.) דריש על פני השדה לרבות גולל ודופק ולפ"ה הלא ארון אינו על פני השדה ואומר ה"ר דוד מנצינצבורק כי לפרש"י [דריש] לרבות גולל ודופק שפירש דלא מרבינן מעל פני השדה דמטמא אלא כשפירש אבל צעוד שהוא טמון צטל אגב קרקע ולא מטמא צאהל והשתא אמי נמי שפיר ההיא דמדלגים היינו על גבי ארונות ועוד י"מ אע"ג דגולל מטמא צאהל מ"מ יכולין לדלג ולטמאות עצמם בגולל דתניא צבס' שמחות (פ"ד) כל טומאה שאין מיר מגלח עליה אין בהן מוחר עליה ואר"ת דמשוצבת היא דהא רביעית דס אין מיר מגלח עליה כדמתן צנזיר (דף נד. ושם) וכהן מוחר עליה ועוד הקשה דתניא צעירוצין (דף טו:) כל דבר שיש צו רוח חיים אין עושין ממנו לא גולל לקצר כו' ולפ"ה וכי דרך לעשות כסוי ארון מצעלי חיים ויש לומר אע"ג דאין דרך לעשות כסוי ארון מצעלי חיים מכל מקום כמה דברים אשכחן דלא שכים ומיירי צהן הש"ס לדרוש ולקבל שכר כדאמרין צפרק המקשה (חולין ג.) צלעמו חולדה והוציאתו והכניסתו והקיאתו ויאל מאליו מהו הדציק שני רחמים ויאל מזה לזה מהו אף על פי שלא יבא לעולם ור"ת מפרש דגולל היינו מצבה שהיא אצן גדולה ושון גולל שייך על האצן כדכתביז וגללו את האצן (צדקשית טז) ודופק הן שתי אצנים אחת לרשאה ואחת לרגלה של מצבה ופעמים כשאין המצבה מומומת מעמידין שם צהמה או דבר אחר לסימן וצההיא דמדלגין לא היה שם מצבה ומחמת המה לא היו מיטמאין דרוצ ארונות יש צהן פותח טפח ולא תקשה לר' יהושע מאימא חל אבילות כשאין שם מצבה דו"ל דכי מהדרי אפייהו דקוצרין כדאמרין צמועד קטן (דף צג.) דהנהו דלא אזלי צתר כצבא מכי מהדרי אפייהו וקשה לר"י על פירוש רבינו תם דתניא צתוספתא דאהלות צפרק ד' אמר רבי יהודה שתי אצנים גדולות של

בתולה נשאת פרק ראשון בתובות

ה"ק כו'. כלומר כי קאמר וכן אהוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים קאמר ולעולם הך צשלל צעל קאי: **קילא ליה**. לעצור עליה מנדה דלאצילות לא מהימנת ליה ואנדה מהימנת ליה: **מלאכות** **שהאשה עושה לצעלה**. לקמן תני להו צפרק אע"פ: **חוץ ממוזיגת הכוס**. להושיט לו: **והצעת המטה והרחל פניו כו'.** שדרך קירוב

וחיבה הן ובאין לידי הרגל דבר: **אין אדם רשאי לכוף את אשמו**. צימי אצלה כשמת אציה או אמה: **פוקסת**. מעצרת שרק על פניה: **מוזגת לו**. ולא חיישינן להרגל דבר אלאמא אצילות חמירא ליה: **לאן באצילות ידיה**. לעולם אצילות קילא ליה מנדה והני מתניתא הכי מתרנן הא דקתני לעיל הוא ישן בין האנשים כו' באצילות ידיה והך דקתני מוזגת לו כו' באצילות דידה קאי דקתני אין אדם רשאי לכוף כו' אלאמא באצילות דידה קיימינן שאינה רואה לנכול ולפקוס והיינו טעמא דמוזגת דאס יתגבר יצרו עליו כיון דאצילות דידה הוא אינה שומעת לו: **והא אציו של חסן כו'.** אלאמא באצילות דידה נמי אחמיר תנא דלעיל: **כי קתני**. אמה של כלה אשארא אמכניסים המה לאחר אבל הוא ישן בין האנשים אאצילות דחתן קאי: **ונוהג עמו אצילות**. אלאמא מדלא קתני באצילות דידה הוא ישן בין האנשים שמע מינה חמיר ליה ולא שני לן: **ה"ג תני באצילות דידה הוא ישן כו'.** הכי גרסינן והא **עמו קתני מאי לאו עמו צמטה**. אלאמא אאצילות דידה נמי מהימן: **לא עמו צבית**. וטעמא לאו משום דמהימן נקט לה אלא לאשמועינן דאין אצילותו מוטל עליה אלא צפניו משום צכדור וכן הוא אין אצילותה מוטל עליו אלא לפניה ולצדודה: **כדאמר ליה רב לחייא צריה**. כשמת חמיו צאפה נהוג אצילותא כו': פלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע צמועד קטן: **גולל**. זהו כסוי של ארון הקט:

משום

אבילות אמר מר רבין כך ובין כך לא יבעול לא בערב שבת ולא במוצ"ש בשלמא בערב שבת משום חבורה אלא במוצאי שבת אמאי לא אמר רבי זירא משום

מסורת הש"ס

(א) לקמן סא... (ב) מ"ק כ: שמחות פי"א, א) ג"ז שם, (ד) מ"ק סו. סנהדרין מז: [שבת קנב:].

גליון הש"ס

נב* אבילותא דעלמא חמיר. ע' סוטה ז ע"א
מוס' ד"ה אמר:

מוסף רש"י

חוץ ממזיגת הכוס כו'. כל שהוא דברים של קירוב וחיבה ומצואין לידי הרגל דבר (לקמן סא...). באפה. דליחתן כשהיא אצלה (מור"ק ב.). עד שיסתם הגולל. גולל הוא הדף הנמוך על הארון לכסוי, ואומן שצדפוט קרי להו דופק (סנהדרין מז:).